

Aan: De leden van de gemeenteraad van Amsterdam
Datum: 6 juni 2025
Portefeuille(s): Openbare Ruimte en Groen
Portefeuillehouder(s): Wethouder [REDACTED]
Onderwerp: Stand van zaken Amsterdamse bomen

Geachte leden van de gemeenteraad,

Zoals ieder jaar informeer ik u graag over de stand van zaken van de circa 300.000 Amsterdamse Bomen. Het gaat om individuele bomen in de openbare ruimte, in het beheer en onderhoud van gemeente Amsterdam, exclusief particuliere bomen en bomen die worden geplant in gebiedsontwikkelingen of herinrichtingen. Deze brief gaat in op alle acties rondom het boombeheer en de resultaten van het Vervangingsprogramma Boomveiligheid. Het boombeheer draagt bij aan het realiseren van de 4 pijlers van de groenvisie, te weten: gezondheid, sociaal welzijn, klimaatadaptatie en natuur. Het is gericht op behoud en verbetering van onze bomen, het op orde krijgen en houden van de bomenbalans en de digitale registratie van onze bomen.

Wanneer we het hebben over kwalitatief, vooruitstrevend boombeheer doet Amsterdam het steeds beter. We richten ons steeds meer op de waarde van de boom. Wanneer bomen door bijvoorbeeld een project of herinrichting niet op de huidige standplaats kunnen blijven staan, verplanten we deze waar mogelijk. Als één van de eerste gemeentes in Nederland hebben we een verplantcontract afgesloten met een marktpartij die de komende jaren het verplanten van bomen voor ons gaat uitvoeren. Iedere boom die we kunnen behouden is er één. Iedere boom die we kunnen behouden is er één.

We zijn gestart met integraal werken door de opgaven voor grijs en groen aan elkaar te verbinden. Op die manier zorgen we ervoor dat de bestrating er goed bijligt, de levensduur van bomen wordt verlengd en de waarde verhoogd, onder andere door groeiplaatsverbetering. Een voorbeeld van een integraal project is het tegengaan van opdruk van de bestrating door boomwortels. Hiermee herstellen we onveilige situaties en voorkomen we dat de straat scheef komt te liggen. Tegelijkertijd verbeteren we de groeiplaats van de boom of maken we deze groter. De verbeterde groeiplaats zorgt voor een betere conditie van de boom. Daardoor zal de boom beter groeien en neemt ook de levensverwachting van de boom toe. Bovendien zorgt groeiplaatsverbetering ervoor dat de wortels minder de neiging hebben om net onder de straat te groeien, zodat wortelopdruk zoveel mogelijk wordt voorkomen. We gaan deze manier van integraal werken de komende jaren verder toepassen.

De digitale ontwikkelingen en de continue verbetering van de datakwaliteit werpen hun vruchten af. De bomenkaart is vernieuwd en wordt steeds toegankelijker (<https://bomen.amsterdam.nl>). Hiermee kunnen we het boomonderhoud slimmer uitvoeren.

In deze brief nemen we u mee in boombeheer en bomenbalans, vervanging en regulier onderhoud, innovaties en ontwikkelingen en de ontwikkelingen rondom ons gemeentelijke beheersysteem.

1. Algemeen

Het is van belang dat we ons bomenbestand zorgvuldig beheren. Op 5 juni 2025 heeft Amsterdam 303.314 bomen in beheer (peildatum). Dit aantal kan per dag fluctueren aangezien er elke dag bomen gekapt worden en in het plantseizoen bomen geplant worden. Ook kan het aantal per dag verschillen omdat we, zoals eerder vermeld, continu bezig zijn met het verbeteren van onze datakwaliteit.

Bomen zijn een onmisbare schakel in een gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Ze leveren niet alleen een belangrijke bijdrage aan de biodiversiteit maar vervullen ook cruciale functies voor het welzijn van mens en milieu. Bomen zuiveren de lucht, vangen fijnstof op en slaan CO₂ op, waarmee ze bijdragen aan het tegengaan van klimaatverandering en luchtvervuiling. In hete zomers zorgen ze voor verkoeling door schaduw en verdamping, wat hittestress in stedelijke gebieden vermindert.

Daarnaast verhogen bomen de leefkwaliteit in buurten. Ze maken straten aantrekkelijker zodat bewoners meer tijd buiten doorbrengen. Ook hebben ze een bewezen positief effect op de mentale gezondheid: groen vermindert stress en bevordert herstel.

Dat de bewoners van Amsterdam zeer betrokken zijn bij de bomen in hun leefomgeving valt op te maken uit het aantal meldingen en de vele reacties die we jaarlijks ontvangen.

In de afweging die we maken om risicovolle bomen te vervangen wordt gekeken naar de mogelijkheden om bomen langer te behouden. Helaas is dit in een drukke en verdichte stedelijke omgeving niet altijd mogelijk. Voor een boom die vanuit het Vervangingsprogramma Boomveiligheid vervangen moet worden komt altijd een boom terug. Bij voorkeur op dezelfde locatie. Van deze regel wijken we soms af als de locatie ongeschikt blijkt om een boom te laten groeien. Bijvoorbeeld omdat er te weinig boven- en/of ondergrondse groeiruimte is óf omdat een andere boomsoort geschikter is om doelstellingen te behalen, zoals bijvoorbeeld het verminderen van hittestress. Wanneer de locatie ongeschikt is voor het planten van een boom zal de nieuwe boom ergens in de buurt worden geplant ter compensatie.

De afgelopen jaren is enorm geïnvesteerd in het digitale gemeentelijke beheersysteem dat wordt gebruikt om bomen zorgvuldig te kunnen beheren. De komende jaren gaan we hier de vruchten van plukken. In dit beheersysteem worden alle uitgevoerde boominspecties en maatregelen opgeslagen. Dit beheersysteem wordt continue doorontwikkeld waardoor steeds meer actuele informatie beschikbaar is.

Bewoners kunnen informatie over bomen terugvinden op de, sinds september 2024, vernieuwde bomenkaart. Deze kaart is een belangrijk hulpmiddel voor transparantie, participatie en samenwerking met bewoners, aannemers en collega's. Iedereen kan op elk gewenst moment

inzien of er inspecties en/of onderhoud is geweest bij een boom, maar ook of er een kapvergunning wordt aangevraagd of is verleend vanuit het Vervangingsprogramma Boomveiligheid.

2. Boombeheer en boombalans

Het aantal bomen in Amsterdam moet minimaal gelijk blijven maar we streven naar groei. De boombeheerder zorgt voor de gezondheid en veiligheid van alle bomen in de openbare ruimte van Amsterdam. Alle bomen in de openbare ruimte worden minimaal eens in de drie jaar geïnspecteerd op onderhoud en veiligheid. Uit deze inspecties volgen maatregelen om de stad zo veilig mogelijk te houden.

Het uitgangspunt is boombehoud, maar veiligheid staat voorop. Daarbij moet er een diversiteit zijn van oude en jonge bomen in de stad voor de toekomstbestendigheid. We moeten slimme keuzes maken met het oog op de beschikbare budgetten. Indien nodig kunnen we voor het behoud een ingreep doen aan de boom of aan zijn omgeving. Voorbeelden hiervan zijn snoeimaatregelen, het verwijderen van bankjes of het afzetten van de ruimte onder de boom zodat deze niet meer toegankelijk is voor publiek. Ook wordt gebruik gemaakt van nieuwe methoden zoals we bijvoorbeeld doen op de Postjeskade. In samenspraak met de bewoners is hier een nieuwe snoeimethode toegepast waardoor er 16 bomen konden worden behouden. Wel is deze methode een stuk duurder, waardoor we steeds een afweging moeten maken tussen het beschikbare budget en de maatregelen die we moeten nemen. Wanneer andere maatregelen niet uitvoerbaar zijn zal een risicovolle boom moeten worden vervangen. Vervanging zal zoveel mogelijk op dezelfde locatie plaatsvinden of in de omgeving.

2.1 Bomenboekhouding naar de regels van de bomenverordening

De bomenboekhouding van 2024 is positief. De bomenboekhouding ([Bomenboekhouding - Gemeente Amsterdam](#)) geeft een overzicht van het aantal kapvergunningen dat is aangevraagd, geweigerd of verleend en het aantal bomen dat we herplanten. Het gaat hierbij om alle bomen in Amsterdam. Dat zijn bomen in de openbare ruimte, particuliere bomen en bomen die moeten wijken voor gebiedsontwikkeling en elders gecompenseerd worden. Het uitgangspunt van de Bomenverordening ([bomenverordening](#)) is 'Kap mits herplant'.

Met ingang van 2025 wordt er, in tegenstelling tot voorgaande jaren, niet maandelijks maar elk kwartaal een overzicht gegeven van de afgegeven kapvergunningen en de daarbij opgelegde herplantplicht. Daarnaast werken we aan de verdere digitalisering van dit overzicht, zodat we via de website actuele data sneller kunnen delen. In onderstaande tabel is het aantal afgegeven kapvergunning te zien en het aantal opgelegde herplant. Overigens betekent dit niet dat bij elke kapvergunning ook daadwerkelijk de boom wordt verwijderd. Er moet eveneens een vergunning aangevraagd worden wanneer bomen voor meer dan 20% worden gesnoeid in de kroon of worden verplant.

2024	Aantal bomen met vergunde kap	Aantal in vergunningen opgelegde herplant
Openbaar	3.239	3.575
Particulier	1.193	912
Totaal	4.432	4.487

- *Het gaat hier om het vergunde aantal te kappen bomen en het aantal bomen dat via de vergunning als herplant is opgelegd. De actuele kap- en herplant kunnen hier vanaf wijken.*
- *In opgelegde herplant worden voor een oude boom meerdere kleine bomen herplant. In sommige gevallen wordt herplant met een kleinere soort die in de omgeving, bijvoorbeeld in een kleine tuin, beter past.*

2.2 Herplantfonds

Het Herplantfonds komt voort uit de herplantplicht die is opgenomen in de Bomenverordening. Deze schrijft voor dat als herplant van bomen bij projecten niet tot de mogelijkheden behoort, in de vergunning kan worden opgenomen dat de financiële waarde van de te kappen boom wordt gestort in het Herplantfonds van de gemeente. Met het beschikbare geld in het Herplantfonds worden bomen op nieuwe locaties geplant die anders misschien nooit geplant zouden worden.

Op dit moment is er ca. € 300.000 beschikbaar in het Herplantfonds en staan er drie projecten op de lijst voor een financiering vanuit het fonds. In totaal gaat het hierbij om circa 120 bomen die extra aangeplant worden in de projecten: Knowledge Mile Park, De Entree en Buiksloterweg-Tolhuistuin.

3. Vervanging en regulier onderhoud

Zoals vermeld worden alle bomen in de openbare ruimte elke drie jaar geïnspecteerd op onderhoud en veiligheid. Uit deze inspecties volgen zowel onderhouds- als veiligheidsmaatregelen die uitgevoerd dienen te worden in het kader van de Wet Aansprakelijkheid. Zeker met de toenemende kans op extreem weer en stormen zijn deze inspecties extra belangrijk.

3.1 Technische kwaliteit van bomen

Zes jaar geleden is een nieuwe, landelijke meetmethode geïntroduceerd om technische kwaliteit van de bomen in kaart te brengen. Amsterdam was de eerste gemeente die deze methode heeft toegepast. Alle 300.000 bomen zijn door speciaal opgeleide inspecteurs enkele keren beoordeeld, waarbij de nadruk ligt op de ontwikkeling (levensduur) van de bomen. Groeien de bomen nog goed, zoals was bedoeld?

De afgelopen vier jaar lijkt de groei van bomen af te nemen. Als dit inderdaad klopt, is dit een verontrustende ontwikkeling. We blijven de uitkomsten van deze inspectie monitoren om te zien of dit een trend is. Op basis van de huidige gegevens zijn de achterliggende oorzaken onbekend. Klimaatinvloeden, zoals droogte, zouden hier de oorzaak van kunnen zijn. Andere gemeentes zijn nog niet zover met het opnemen van de technische kwaliteit middels de NEN-systematiek, waardoor er geen vergelijking gemaakt kan worden of de waargenomen afname van de groei van bomen een landelijke trend is of alleen in Amsterdam plaatsvindt.

Zoals gezegd baart de afnemende groei van de bomen ons zorgen, daarom doet Amsterdam mee aan het landelijk onderzoek: "Monitoren straat- en laanbomen voor de toekomst". Hierin wordt een meerjarig systeem voor monitoring van bomen in de stad opgezet, om te onderzoeken welk sortiment geschikt is voor de veranderende omstandigheden in de stad. Een van de thema's in dit onderzoek is klimaatadaptatie, waarmee gekeken wordt naar hoe het huidige bomenbestand reageert op de klimaatveranderingen.

De uitkomsten van deze meetmethode worden ook gebruikt om bijvoorbeeld de groeiplaats bij slecht groeiende bomen te verbeteren. Zo kunnen de bomen een doorstart maken. Ze groeien beter, maken grotere boomkronen en dragen zo bij aan het voorkomen van hittestress in de stad. Het verbeteren van de groeiplaats voor een boom wordt zoveel mogelijk afgestemd met andere partijen die op dezelfde locatie of straat werkzaamheden hebben gepland, zoals een herinrichting van de weg of kabelleggers. De afgelopen jaren zijn er ca. 1500 tot 2000 groeiplaatsen verbeterd voort zowel bestaande als nieuwe bomen en het tempo zal de komende jaren worden opgeschroefd.

3.2 Vervanging vanuit het Vervangingsprogramma Boomveiligheid

Het gemeentelijk beheersysteem heeft grote verbeteringen gebracht voor het Vervangingsprogramma Boomveiligheid en in het inzicht van onze stadsbomen in het algemeen. Alle boombeheerders werken in hetzelfde systeem, waardoor we op elk moment de stand van zaken kunnen inzien, data verwerken en dagelijks rapporteren op stads-, stadsdeel- of boomniveau.

Hierdoor zijn we beter in staat om op meldingen te reageren, vooruit te plannen, de aanplant gebiedsgericht uit te voeren en slimme combinaties te maken met projecten. Zo kan bijvoorbeeld de herplant na een storm gelijktijdig plaatsvinden met het vervangen van bomen. En kunnen we gericht kiezen of we de herplant van een groep bomen mee laten lopen in een project openbare ruimte. Al deze vernieuwingen vergroten de effectiviteit en efficiëntie van het boomonderhoud.

Vervanging binnen het boomveiligheidsbeheer geven we niet meer per plantseizoen maar per kalenderjaar aan. Hierdoor valt dit samen met de jaarrekening. Zoals vermeld in de bomenbrief van 2024 is er sprake van een achterstand bij de herplant in het Vervangingsprogramma.

De oorzaken hiervan lagen in het op orde brengen van de data (in het verleden werd niet altijd geregistreerd of de gekapte boom al was herplant), verminderde capaciteit bij zowel de aannemer als de gemeente en vertraging in de vergunningstrajecten. Deze punten zijn inmiddels opgelost of opgepakt waardoor we in 2025 weer op het niveau komen dat er meer wordt herplant dan gekapt of omgewaaid is. Aan het toenemende aantal groeiplaatsen is te zien dat we de weg omhoog weer hebben gevonden. Veel groeiplaatsen zijn klaar om in het plantseizoen van 2025/2026 een boom aangeplant te krijgen. Dit aantal breiden we in het zomerseizoen verder uit. De aanleg van een groeiplaats is het meest arbeidsintensieve en kostbare onderdeel van herplant.

2024	Aantal
Kap veiligheid	790
Aanleg groeiplaatsen	1.725
Aanplant bomen	505
Kap wegens iepziekte	197
Kap wegens storm	11

3.3 Overige herplantactiviteiten

We hebben in 2024 geen grote stormen gehad. De capaciteit is ingezet op het verwijderen van de restanten van de stormen in voorgaande jaren en waar mogelijk op het aanleggen groeiplaatsen en het herplanten van bomen die tijdens storm Poly in juli 2023 zijn omgewaaid. Deze werkzaamheden zullen in 2025 worden afgerond.

In 2024 zijn 197 iepen wegens iepziekte verwijderd. Van de iepen die in 2022 en 2023 zijn gekapt is inmiddels voor de helft een groeiplaats aangelegd.

Een aantal jaar geleden heeft de iepziekte op de Sloterplaseilanden flink toegeslagen. Herplant is op deze eilanden uitgesteld in verband met de aanleg van een ecologische oever. Wel zijn er 2350 stekken van bomen aangekocht die worden opgekweekt door de kweker, zodat we, na de aanleg van de ecologische oever, kunnen beginnen met aanplanten.

Er zijn circa 15.060 lege boomspiegels in beeld waar al langere tijd bomen ontbreken of boompunten waarvan niet duidelijk was of er nog een boom stond. De herplantinspecteur heeft inmiddels een groot deel van deze boomspiegels geïnspecteerd. Deze inspecties leveren verschillende uitkomsten op: er staat al een boom op de plek, de plek is leeg en herplant is gewenst, de plek is leeg maar herplant is niet mogelijk en er moet een nieuwe locatie gevonden worden voor de te herplanten boom.

Hierdoor krijgen we een goed beeld van herplantlocaties voor de komende jaren en kunnen we deze in de programmering opnemen binnen het Vervangingsprogramma Boomveiligheid. De bomen die de tijdens de festiviteiten Amsterdam 750 op de ring staan zullen eveneens worden gebruikt om de leegstaande boomspiegels te vullen. De komende jaren zullen er ca. 350 tot 500 bomen per jaar aangeplant worden in de leegstaande boomspiegels, dit is bovenop de herplant van gekapte bomen vanuit veiligheid. Dit aantal proberen we jaarlijks te vergroten. De aantallen zijn afhankelijk van beschikbare capaciteit, budgetten en kostprijzen. En ook van het aantal bomen dat omgaat als gevolg van stormen.

Door de werkzaamheden aan de kademuren zijn in de afgelopen jaren lege boompunten ontstaan, vooral in de Westelijke Grachtengordel. Het grootste deel van de herplantwerkzaamheden hier is begin 2025 afgerond. Een deel van de bomen kon (nog) niet herplant worden. Onder andere vanwege complexe locaties waar omleidingsroutes van projecten liggen en vanwege (toekomstige) werkzaamheden aan de kades. Deze bomen zullen later herplant worden.

In verschillende parken in Amsterdam worden de omstandigheden van slecht groeiende bomen verbeterd of worden slechte bomen vervangen. In het plantseizoen van 2024/2025 zijn in het Oosterpark 77 bomen geplant. In het Vondelpark zijn 65 bomen geplant en hebben 200 bomen een verbeterde groeiplaats gekregen met de zogenoemde (ondergrondse) wortelsnelwegen van wilgentakken. Op de Schansen in stadsgebied Weesp zijn dit plantseizoen 13 bomen geplant.

In het Beatrixpark is de welbekende kastanjering opgeknapt met 32 nieuwe, grote exemplaren. De bomen in de verschillende parken zijn deels geplant vanuit de herplantplicht, maar ook zijn er nieuwe bomen geplant. Op het Museumplein vervangen we in het plantseizoen 2025/2026 de sierkersen en gaan we door met het vervangen van de platanen bij de vijver. Voor het Gerbrandypark liggen plannen klaar om het bomenbestand met tientallen bomen uit te breiden. En dit jaar wordt onderzocht hoe we het bomenbestand op Park Schinkeleilanden en Park Frankendael kunnen verbeteren.

3.4 Regulier onderhoud

In 2024 was een achterstand in het reguliere onderhoud ontstaan (onder andere reguliere snoei) vanwege de vertraging in de aanbesteding van het raamcontract snoeiwerkzaamheden. Deze achterstand is inmiddels volledig ingelopen, mede door de inzet van het (eigen) Amsterdamse Bomenteam. De werkwijze is verder geprofessionaliseerd, gedigitaliseerd en de expertise van de collega's wordt beter en gericht ingezet.

Het Amsterdamse Bomenteam houdt zich voornamelijk bezig met het uitvoeren van snoeimaatregelen vanuit veiligheid, het noodkappen en het snoeien van jonge bomen. Tijdens een storm zijn zij als eerste ter plaatse om urgente meldingen af te handelen. Wanneer het een flinke storm betreft zal de capaciteit worden opgeschaald naar de contractaannemers. Deze inzet ontlast de brandweer tijdens stormen en vaak ontbreekt het bij de brandweer ook aan specialistische kennis om bomen, die door een storm vaak onvoorspelbaar zijn geworden, veilig te maken.

Daarnaast worden twee nieuwe boomadviseurs aangenomen zodat het team van adviseurs beter kan inspelen op vragen over het werken rondom bomen. Hiermee geven we uitvoering aan de raadsmotie 640.21 "Werken rondom bomen in de openbare ruimte" uit 2023.

3.5 Ontwikkelingen Amsterdamse Bos

Het Amsterdamse Bos omvat ca. 340 hectare groen dat beheerd en onderhouden wordt. In het bos wordt er gekapt vanwege dunning en de zorgplicht (veiligheid). Bij dunning wordt er een selectieve kap uitgevoerd zodat blijvende bomen meer groeiruimte krijgen en er ruimte ontstaat voor natuurlijke verjonging van bomen en struiken. De ontwikkeling van een gevarieerde leeftijdsopbouw van bomen en planten is noodzakelijk voor een toekomstbestendig bos. Vanwege de zorgplicht voor de veiligheid van bezoekers, worden de bomen langs wegen en paden gesnoeid, gekapt of op hoogte afgezaagd als dat voor de veiligheid van bezoekers noodzakelijk is.

De afgelopen jaren zijn er in het kader van de zorgplicht voornamelijk essen gekapt die een verhoogd risico op stambreuk hadden (aantasting door essentaksterfte). De aankomende jaren zal het aantal te kappen essen minder worden omdat veel aangetaste essen inmiddels zijn verwijderd. Vanwege de aantasting met essentaksterfte en verandering van het klimaat onderzoeken we de noodzaak van extra aanplant. Een eerste pilot met aanplant van klimaatbestendige soorten staat gepland voor het plantseizoen 2025/2026.

Naast het reguliere bosbeheer komt er ook hout beschikbaar omdat er bomen omwaaien of takken afbreken als gevolg van harde wind of storm. Dood hout heeft een belangrijke functie voor de biodiversiteit in het bos. Naar schatting is veertig procent van de totale bosfauna in Nederland gebonden aan dood hout.

Voor Nederlandse begrippen is het aandeel dood hout in het Amsterdamse Bos relatief hoog. De afgelopen vijf jaar is ongeveer 60% van het afgezaagde hout in het bos achtergebleven. Van het afgezaagde zorgplicht-hout is ongeveer 20% procent achtergebleven. Zorgplicht wordt langs paden uitgevoerd. Dit zijn locaties waar bezoekers graag ver willen kijken in het bos of waar geen ruimte is om het hout te laten liggen omdat het de paden verspert. Dit hout wordt afgevoerd naar de Houtwerf. Er blijft ook dood hout staan door bomen te ringen of op hoogte af te zagen. Ook dit is bedoeld om de biodiversiteit te bevorderen.

Bomen in het Amsterdamse Bos 2024-2025				
	Totaal gekapt	Naar Houtwerf	Laten liggen	Geringd/afgezaagd op hoogte
Dunningen	410	168	242	73
Zorgplicht	428	295	133	17
Totaal	838	463	375	90

3.6 Houtwerf

De Houtwerf in het Amsterdamse Bos is in 2021 opgericht en is nu ongeveer drie jaar operationeel. Hier wordt al het gekapte en versnipperde hout uit de stad of het Bos heengebracht. De Doelstelling van de Houtwerf is om de groene afvalketen zo duurzaam mogelijk te sluiten: "Geen snipper hout de Metropool uit". In de afgelopen drie jaar lag de focus op het operationeel maken van de toevoer van het hout. Ook is gestart met verschillende duurzame toepassingen van hout, zoals het toepassen in stedelijke projecten.

De afgelopen drie jaar is er gemiddeld tweemaal per jaar een veiling georganiseerd waarbij lokale houtpartijen de gelegenheid kregen Amsterdams hout te kopen. In 2024 is er ca. 8.250 ton hout naar de Houtwerf gebracht, hiervan is iets meer dan de helft afkomstig van bomen uit de stad. Op dit moment is het nog niet mogelijk om aan te geven hoeveel stammen dit betreft omdat een belangrijk aandeel ook snippers zijn en er nog niet geregistreerd wordt welke stam naar de Houtwerf komt. Eind 2025 is de digitale registratie van de leveringen van Amsterdamse bomen op orde en geven we hier inzicht in.

Amsterdams Hout 2024: toepassing van hout en opbrengsten							
Snippers		Veilingen		Producten/Projecten		Totaal	
Ton	Euro	Ton	Euro	Ton	Euro	Ton	Euro
6.232	266.821	1.794	114.855	331	136.651	8.357	518.327

Circa 81% van het hout dat naar de Houtwerf komt is niet geschikt om te gebruiken voor producten of om aan te bieden op de veiling. Bomen worden in de stad niet opgekweekt als hout

waar producten van gemaakt moeten worden. Het hout is daardoor niet altijd van goede kwaliteit. Daarom is het aandeel snippers in tonnen groot, omdat onbruikbaar hout wordt versnipperd.

Vooralsnog kunnen de kosten van de Houtwerf, de veilingen en het verwerken van het hout in producten voor de stad (steigers, hekken etc.) worden gedekt uit de opbrengsten. Eventuele extra opbrengsten komen ten goede aan het beheer en onderhoud van het Amsterdamse Bos. In de evaluatie en voorstel voor doorontwikkeling van de Houtwerf kunt u meer lezen over het functioneren en de verdere ontwikkeling van de Houtwerf. Deze raadsinformatiebrief wordt u apart aangeboden.

3.7 Monumentale bomen

In de Amsterdamse bomenverordening is geregeld hoe we met beschermwaardige bomen omgaan. Bomen met een monumentale status krijgen extra bescherming. Deze mogen alleen gekapt worden als daar zwaarwegende redenen voor zijn, bijvoorbeeld veiligheid. Voorafgaand aan een kapaanvraag moet daarom altijd advies van de Commissie Beschermwaardige Houtopstanden (CBH) worden gevraagd, dit geldt voor alle monumentale bomen, zowel de particuliere als de gemeentelijke bomen.

Per stadsdeel wordt de lijst met bijzondere bomen geactualiseerd. Een onafhankelijke Commissie Beschermwaardige Houtopstanden (CBH) heeft per stadsdeel een advies uitgebracht. Dat advies wordt vervolgens voorgelegd aan de dagelijkse besturen per stadsdeel. De dagelijks besturen hebben het (onder)mandaat om de geactualiseerde lijst vast te stellen. Voor Westpoort geldt dat het college het mandaat heeft. De actualisatie is in Zuidoost, Weesp, Nieuw-West en Westpoort inmiddels afgerond. West, Centrum en Zuid zijn in de afrondende fase en Noord en Oost zijn in de voorbereidende fase om de bijzondere bomenlijst aan het dagelijks bestuur voor te leggen.

Nadat de lijsten in alle stadsdelen zijn vastgesteld, krijgt de gemeenteraad, conform motie 58.18 de volledige lijst ter kennisgeving aangeboden. Hierbij hoort ook een evaluatie en een voorstel voor periodieke actualisatie. Ik hoop u dit in Q 4 te kunnen toesturen.

Bewoners kunnen een wens tot monumentale status voor een boom aandragen bij de Commissie Beschermwaardige Houtopstanden. Voor particuliere monumentale bomen is een subsidie beschikbaar waaruit de eigenaar 50% aan kosten voor onderzoek, advies en maatregelen kan besteden tot max € 3.000 per boom.

3.8 Beheerplannen Bosplantsoenen

Behalve de ca. 300.000 individuele bomen heeft Amsterdam (exclusief het Amsterdamse Bos) ruim 600 hectare bosplantsoen. Een bosplantsoen, minimaal 10 meter breed en 30 meter lang, betreft houtachtige beplanting met struik en/of boomvormers die minder frequent onderhouden wordt. Dit is 17% van de groene openbare ruimte in onze stad. Voor deze bosplantsoenen worden vanaf 2025 per stadsdeel beheerplannen opgesteld. Beheerplannen zijn een belangrijk instrument om de ecologische kwaliteit in deze gebieden te verbeteren en daarmee de biodiversiteit te vergroten. Een bosplantsoen heeft een goede ecologische kwaliteit als er bijvoorbeeld sprake is van een gevarieerd bomenbestand (in soort en leeftijd) en als er open plekken zijn in het gebied.

3.9 Eikenprocessierups

In 2024 is het preventieve gebruik van bestrijdingsmiddelen tegen de eikenprocessierups met 49% afgenomen ten opzichte van 2023. Sinds 2024 worden uitsluitend insect-parasitaire nematoden (*Steinernema feltiae*) ingezet. Deze microscopisch kleine wormpjes, die van nature in de bodem voorkomen en inheems zijn, vormen een milieuvriendelijke en biologische oplossing voor de bestrijding van plagen zoals de eikenprocessierups. Deze aanpak is selectiever, beter ecologisch inpasbaar en minder schadelijk voor niet-doelsoorten. Hoewel de plaagdruk in 2024 licht is gestegen, is de situatie stabiel geworden. We blijven preventief beheren op de eikenprocessierups en verwachten ook in 2025 een stabiele plaagdruk.

In lijn met de Groenvisie 2025 heeft Amsterdam in 2024 verder ingezet op natuurlijke plaagbeheersing. Dit doen we door nestkasten op te hangen en predatorenkasten te plaatsen. Op dit moment hebben we 1.111 nestkasten, gemaakt van hout uit de stad, en 54 predatorkasten in de openbare ruimte. Ook passen we ecologisch maaibeheer toe rondom eiken. Deze maatregelen dragen bij aan het stimuleren van natuurlijke vijanden van de eikenprocessierups. Hiermee verkleinen we de afhankelijkheid van chemische of biologische middelen op termijn.

4. Innovaties en ontwikkelingen

Door klimaatverandering, een drukke stedelijke omgeving en extreme weersomstandigheden staat onze leefomgeving onder druk. Bomen helpen onze stad klimaatbestendiger te maken en dragen bij aan het welzijn van mens en dier. Tegelijkertijd hebben bomen zelf ook te lijden onder de gevolgen de klimaatverandering. Maar ook alle werkzaamheden in de stad en de beperkte ruimte voor bomen om gezond groot en oud te worden, zorgen voor grote uitdagingen.

Daarom doen we zelf onderzoek of doen we mee aan onderzoeken over toekomstig boombeheer. Er wordt volop geïnnoveerd om ook in de toekomst een gezond bomenbestand in Amsterdam te kunnen waarborgen. Dit varieert van een echte inspectiehond (zie 4.3) of een bomencamping tot het testen van verschillende soorten groeiplaatsen om de levensduur te verlengen.

4.1 Boombeleid

Er is voortgang geboekt met betrekking tot het bomenbeleid. Er is gewerkt aan bomenlijsten met de soorten die een positieve bijdrage leveren aan de klimaatopgaven en biodiversiteit van de stad. Deze zijn onderdeel van het Handboek Groen. Het Handboek is richtinggevend voor aanpassingen in de openbare ruimte.

De hoofdbomenstructuur is nu een stadsbrede lijnenkaart. Hierop staan belangrijkste verbindende boomstructuren. Meestal volgend langs fietspaden, wegen en waterlopen. Er ontbreken nu enkele structuren en de kaart is niet op het individuele niveau van een boom uitgewerkt. Daarom wordt deze kaart het komende jaar verder verfijnd.

4.2 Onderzoeken klimaatverandering

In het afgelopen jaar is het project *Effectief klimaatgroen* afgerond. Dit onderzoek geeft antwoord op de vraag hoe de inrichting van groen in de openbare ruimte optimaal kan bijdragen aan het

tegengaan van hittestress. In hetzelfde thema zijn in de zomer van 2024 *iTree-hittestressmetingen* uitgevoerd door de TU Delft. De resultaten worden eind juni gepresenteerd op het Marineterrein.

Daarnaast is de eerste fase van *CSI klimaatbomen* van de Wageningen universiteit begin dit jaar gestart. Onderzocht wordt in hoeverre ons bomenbestand is opgewassen tegen klimaatveranderingen. In het Westelijk havengebied is de *bomengroeiproef* verlengd tot 2026. De uitkomst van dit onderzoek helpt ons om de juiste grondsamenstelling toe te passen bij bomen, zodat ze goed groeien in een stadsomgeving en weerbaarder zijn tegen klimaatveranderingen. Dit onderzoek kan ons eveneens helpen met de vraag waarom de groei van bomen afneemt.

4.3 Dora de snuffelhond

Ook hebben we in Amsterdam een nieuwe collega mogen verwelkomen, namelijk Dora, onze snuffelhond. Deze hond is erop getraind om in een vroegtijdig stadium een bepaalde schimmelaantasting bij bomen op te sporen. Dora heeft in 2024 ongeveer 1000 iepen onderzocht waar visueel (soms) nog niks te zien was van een eventuele aantasting. De bomen waar Dora een signaal gaf zijn inmiddels nader technisch onderzocht en sinds kort hebben we hier de uitkomsten van die we aan het analyseren zijn. Op basis van deze uitkomsten bekijken we of en hoe we Dora in de toekomst kunnen blijven inzetten.

4.4 Wortelopdruk

Tot slot is de pilot wortelopdruk succesvol afgerond en worden de resultaten opgenomen in de onderhoudsprogramma's. Om boomwortelopdruk tegen te gaan is de TU Delft gestart met het ontwikkelen van een model dat de groei van boomwortels kan voorspellen. Door hier meer inzicht in te krijgen, zijn we in staat om groeiplaatsen beter in te richten om zo wortelopdruk te minimaliseren. Ook wordt er onderzoek gedaan naar het toepassen van de grondradar om boomwortels in kaart te brengen zonder dat er gegraven hoeft te worden.

4.5 Bomencamping

De twee bomencampings in de Minervahaven (Westpoort) en bij de Rhôneweg (Nieuw-West) zijn volop in gebruik. Op de campings is plek voor ongeveer 50 bomen die vanwege werkzaamheden tijdelijk moeten verhuizen of waarvoor nog een nieuwe locatie gevonden moet worden. Door het succes is er veel belangstelling voor het openen van meerdere campings. Dit jaar gaan we hier verder naar kijken.

4.6 Teeltcontract

Vorig jaar is met een boomkweker een contract afgesloten om voor de komende veertien jaar bomen te kweken. De aanleiding hiervoor is de toenemende landelijke vraag naar bomen waardoor schaarste ontstaat. Zeker als het gaat om zeldzame boomsoorten die vanwege het klimaat, cultuurhistorische of ecologische waarde nu nog weinig worden gekweekt. Sommige boomsoorten zijn op dit moment niet meer verkrijgbaar of worden slechts op kleine schaal gekweekt.

Binnen de boomkwekerijsector worden op zeer kleine schaal biologische bomen (Skal) gekweekt. Met dit nieuwe contract heeft de boomkweker de komende jaren de opdracht gekregen om het areaal met biologische bomen uit te breiden zodat ten minste 40% van de bomen die Amsterdam

inkoopt uit biologische bomen bestaat. Dit aantal moet in de looptijd van het contract elk jaar oplopen.

4.7 Verplantcontract

Binnen diverse projecten dient jaarlijks een groot aantal bomen te worden verplant. Deze verplantingen vinden plaats in de complexe stedelijke situatie van Amsterdam en vragen om gedegen vooronderzoek, besluitvorming, voorbereiding en uitvoering. Daarvoor heeft Amsterdam als één van de eerste gemeenten binnen Nederland een raamovereenkomst voor het verplanten van bomen op de markt gezet en hebben we een aannemer aan ons weten te binden die de verplantingen gaat uitvoeren. De opdracht kan worden onderverdeeld in advieswerkzaamheden voor de voorbereiding op verplantingen en uitvoerende werkzaamheden voor het verplanten van bomen. Het contract loopt tot en met 2029.

5. Registreren, Digitaliseren en Informeren

We zetten ons in om het bomenbeheer van Amsterdam steeds transparanter, slimmer en toegankelijker te maken, voor bewoners, beleidsmakers en uitvoerders. De bomenkaart speelt hierin een sleutelrol en vormt samen met het assetmanagementsysteem de basis voor een toekomstbestendig bomenbestand. Om dit te bereiken maken we continu stappen om ons beheersysteem te verbeteren.

5.1 Verhogen datakwaliteit

Bij de grootschalige data update hebben we punten gevonden waar ooit een boom stond en waarvan we niet weten of herplant op die locatie mogelijk is. Meer duidelijkheid hierover volgt uit verdere opschoning van de data en herplantinspecties.

5.2 Nieuwe bomenkaart

In september 2024 is de vernieuwde bomenkaart van Amsterdam gelanceerd: bomen.amsterdam.nl. De kaart biedt een volledig overzicht van alle bomen die in beheer zijn bij de gemeente Amsterdam. De kaart wordt dagelijks ververs en toont onder andere het paspoort per boom, het laatste onderhouds- en inspectiemoment, of de boom is gekapt en de kapdatum. Deze digitale toegankelijkheid stelt gebruikers in staat om zich laagdrempelig en realtime te informeren over het gemeentelijk boombeheer.

Visueel en functioneel zijn verbeteringen gedaan waardoor de gebruikerservaring sterk wordt verbeterd, onder meer door het toevoegen van nieuwe functies:

- Visuele weergave van boomsoorten; veel voorkomende boomsoorten zijn nu te onderscheiden via kleuren op de kaart.
- Statussymbolen per boom; stobben zijn herkenbaar aan een puntje in het boompictogram, terwijl monumentale bomen worden aangeduid met een ster.
- Eikenprocessierups informatie, bij eikenbomen is zichtbaar of er meldingen zijn geweest van de eikenprocessierups en of er preventieve maatregelen zijn uitgevoerd. Dit ondersteunt zowel de bewoner als de beheerder in monitoring en preventie.

5.3 Stormmodus

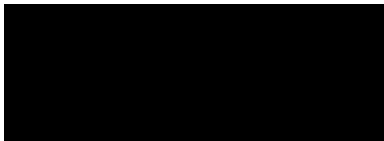
Een innovatieve toevoeging aan de bomenkaart is de introductie van de stormmodus. Deze modus kan worden geactiveerd zodra een serieuze storm Amsterdam nadert waardoor een aanvullende informatielaag zichtbaar wordt op de bomenkaart. De kaart toont welke meldingen en schadegevallen zijn binnengekomen en welke acties worden uitgevoerd door aannemers en gemeentelijke diensten. Hierdoor ontstaat een bijna realtime beeld van de impact van stormen op het Amsterdamse bomenbestand.

Tot slot:

Dagelijks zijn er veel mensen bezig met het welzijn van de bomen in de stad. Zij doen hun best om het bomenbeheer steeds transparanter, slimmer en toegankelijker te maken voor Amsterdammers en andere geïnteresseerden. Zodat huidige en toekomstige generaties kunnen leven in een klimaatbestendige stad. Bewoners voelen zich enorm betrokken. Samen met hen wil ik blijven kijken hoe we bomen zo lang mogelijk en zo veilig mogelijk kunnen laten staan.

Met vriendelijke groet,

Namens het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Amsterdam,

Wethouder Openbare Ruimte en Groen